

Jedrce

Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

december 2000

*Društvo želi vsem svojim članom
uspešno in srečno novo leto 2001
in novo tisočletje!*

Nuclear Energy in Central Europe 2001

Naslednje, in sicer jubilejno 10. letno srečanje DJS bo potekalo od 10. do 13. septembra 2001 v Portorožu pod naslovom "*Nuclear Energy in Central Europe 2001*". Prvo vabilo bo razposlano takoj po novoletnih praznikih, rok za oddajo povzetrov pa je 30. april 2001. Sprotne informacije najdete tudi na domači strani konference: <http://www.drustvo-js.si/port2001>.

Kot ste lahko opazili, se je društvena domača stran na internetu preselila na nov "samostojen" naslov: <http://www.drustvo-js.si>.

Predstavnik DJS na šesti mednarodni konferenci o klimatskih spremembah v Haagu

Šeste konference okvirne konvencije Združenih narodov o klimatskih spremembah, ki je od 13. do 25. novembra potekala v Haagu, se je udeležilo približno 7000 udeležencev iz 180 držav sveta. Poleg državnih delegacij so na konferenci prisostvovali tudi medvladne organizacije – pretežno razna telesa *Združenih narodov* – in nevladne organizacije – med njimi so najštevilčnejše različne okoljevarstvene organizacije.

Pogovori so bili posledica dogovora iz Kjota (t.i. Kjotski protokol), kjer so se države obvezale, da bodo zmanjšale emisije toplogrednih plinov. Takrat je prišlo do soglasja, da je potrebno emisije toplogrednih plinov omejiti oziroma zmanjšati. Med šestimi toplogrednimi plini je najresnejše obravnave zaradi velike količine, ki jo človeštvo puha v ozračje, deležen CO₂. Kjotski protokol je potrebno nadgraditi s pravili, kako zagotoviti spoštovanje protokola. Razvitejše države, ki so po Kjotskem protokolu deležne večjih omejitev izpustov, poskušajo svoje obveznosti zmanjšati z izvozom ekološko prijaznih tehnologij v nerazvite dežele, skupim vlaganjem v okolju prijazne industrije, trgovanjem z emisijami in podobno. Vsemu temu nasprotujejo okoljevarstvene

organizacije, saj bi si po njihovem mnenju bogatejše države lahko z denarjem kupile odpustke od naravovarstvenih ukrepov.

Debate med udeleženci konference so potekale na več nivojih, od uradnih zasedanj z govori ministrov do okroglih miz, predstavitev in predavanj, novinarskih konferenc in neuradnih debat na hodnikih ali celo v zakulisju. Predvsem okoljevarstvene organizacije so svoja prepričanja podpirala z različnimi akcijami. Tako so pred kongresnim centrom zgradili zid iz vreč napolnjenih s peskom, spet drugič pa so organizirali demonstracije proti jedrski energiji. Frank Loy, vodja ameriške delegacije, pa je na tiskovni konferenci dobil v glavo pito, saj je ameriška delegacija zagovarjala stališča, ki se zelo razlikujejo od okoljevarstvenih izhodišč (npr. jedrsko energijo in ponore). Tiskovna konferenca je bila prekinjena, varnostniki pa so nato precej postrili nadzor.

Največja razhajanja so bila pri vključevanju jedrske energije v mehanizem čistega razvoja in vprašanju ponorov. Jedrska industrija podpira vključevanje jedrske energije, saj omogoča proizvodnjo zadostnih količin električne energije

brez emisij CO₂. Okoljevarstveniki temu nasprotujejo z mnenjem, da so jedrske elektrarne potencialno nevarne in da ni rešeno vprašanje odpadkov. Podobno pereče je s ponori. ZDA si želijo vključiti ponore CO₂ v sporazum. Tako bi recimo pogozdovanje štel kot okolju prijazno in bi državam prineslo potrebno zmanjšanje emisij.

Konferenca je potekala pod vodstvom nizozemskega ministra za okolje Jana Pronka, deležna pa je bila tudi visokih uradnih obiskov - nizozemske kraljice Beatrix, francoskega predsednika Chiraca, nizozemskega premiera Wima Koka in drugih. Vladne delegacije so na pogajanjih povečini vodili premieri ali ministri za okolje. Slovensko delegacijo je vodil minister za okolje in prostor dr. Andrej Umek.

Na konferenci sem sodeloval kot član Mreže mlade generacije, ki je prek Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije povezana v Evropsko društvo. Naša skupina ni bila ravno med številnimi, saj nas je glede tega večina okoljevarstvenih organizacij močno prekašala. Navkljub temu pa smo z dobro organizacijo izpeljali nekaj odmevnih akcij. Med njimi so bili dve okrogli mizi – o vplivu jedrske energije na klimatske spremembe in o jedrskih odpadkih - ter predstavitev loka iz balonov nad novinarskim središčem. Z baloni, napolnjenimi s helijem, smo poskušali udeležence opozoriti na 1800 milijonov ton CO₂, ki se jim svet izogne na račun pridobivanja električne energije z jedrskimi elektrarnami namesto z elektrarnami na fosilna goriva. Naša akcija je bila razmeroma opazna, saj so bile naše slike objavljene tudi v uradnem časopisu konference.

Marko Kovač

Nuclear Energy in Central Europe 2000

Društvo jedrskih strokovnjakov Slovenije in Institut Jožef Stefan sta letos organizirala mednarodno konferenco "*Nuclear Energy in Central Europe 2000*", ki je potekala na Bledu in je bila že deveto letno srečanje DJS. Na konferenci se je zbralo 159 udeležencev iz 21 držav, ki so predstavili 117 prispevkov s področij obratovanja jedrskih elektrarn, reaktorske fizike, izboljšanja varnosti jedrskih elektrarn, odnosa javnosti do jedrske energije, ...

Poseben poudarek letošnjega srečanja je bil namenjen posodobitvam in izboljšavam varnosti jedrskih elektrarn v evropskih državah - kandidatkah za pridružitve k Evropski skupnosti. Seznanili smo se s tekočimi projekti posodobitev jedrskih elektrarn na Madžarskem in Slovaškem ter s prvimi obratovalnimi izkušnjami NE Krško po zelo uspešni zamenjavi uparjalnikov.

Za spodbudo mladim znanstvenikom je bilo tudi tokrat organizirano tekmovanje mladih avtorjev.

Podeljeni sta bili dve nagradi (Estelle Sauvage, Belgija in Gregor Černe, Slovenija).

Končni program konference skupaj s povzetki vseh prispevkov na konferenci je objavljen na internetu: <http://www-rcp.ijs.si/~bled2000/>.

Aljaž Škerlavaj

Mreža mlade generacije v Sloveniji deluje aktivno že dve leti

Mreža Mlade Generacije (MMG) je skupina mladih jedrskih strokovnjakov članov Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije (DJS), ki spodbuja medsebojno spoznavanje članov in njihovega dela, skrbi za obveščanje javnosti o jedrski stroki in sodeluje v evropskem združenju Young Generation Network (YGN).

Vodstvo MMG je formalno definirano kot komisija v okviru DJS in je bila prvič imenovana na skupščini leta 1999 na predlog sestanka MMG, ki je potekal septembra 1998 v Bernardinu v času letne konference DJS. Po internem pravilniku MMG traja mandat vodstva dve leti, zato smo se na sestanku MMG, ki je potekal v času letošnje letne konference društva na Bledu, dogovorili za novo vodstvo MMG. Namesto starega vodstva: M. Čepin (predsednik), T. Žagar (podpredsednik), M. Kovač (sekretar), A. Peršič (članica), B. Glaser (član) in D. Vehovar (član) bodo MMG v prihodnjem mandatu vodili:

M. Kovač (predsednik),

B. De Costa (podpredsednik), T. Žagar (sekretar),

I. Lengar (član), A. Peršič (član).

Skrajšano poročilo o delu MMG v preteklem dvoletnem obdobju je objavljeno na domači strani MMG: <http://cathy.ijs.si/~mkovac/ygn/index.htm>.

Vodstvo MMG je s svojim korektnim delovanjem prispevalo k ugledu, ki ga imata Slovenija in DJS v Evropi in v svetu. Kljub temu, da smo državljani najmanjše jedrske države na svetu, sta tako društvo DJS kot tudi sekcija MMG vsako leto bolj prepoznavna. Upamo in želimo, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

Marko Čepin

Konferenca o jedrskih sledih

V sodelovanju z International Nuclear Track Society smo od 28. avgusta do 1. septembra 2000 organizirali konferenco "*20th International Conference on Nuclear Tracks in Solids*", ki je potekala v Portorožu.

Na srečanju je sodelovalo 116 udeležencev iz kar 32 držav, ki so zelo pohvalili organizacijo in tudi odnesli lepe vtise iz Slovenije. Program konference in povzetki vseh prispevkov so objavljeni na domači strani konference: <http://www2.ijs.si/~icjt/djs/20icnts/>.